

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 1 mei 2014

MEDITATIE

Christus bij een treurend volk na Pasen

Het heeft op de Paasmorgen zo groots geklonken: "De Heere is waarlijk opgestaan". Vrouwen die bedroefd naar het graf zijn gegaan, hebben de boodschap gekregen van de engel. Markus 16:9 zegt dat Christus eerst verschenen is aan Maria Magdaléna, uit welke Christus zeven duivelen uitgeworpen had.

"Deze heengaande boodschapte het dengenen die met Hem geweest waren, welke treurden en weenden." Tot deze bedroefde discipelen is de boodschap gebracht dat Hij leeft en door haar is gezien, maar ze geloofden het niet. Hierna, zo zegt nog steeds Markus, is Christus geopenbaard in een andere gedaante aan twee van hen, daar zij wandelden en in het veld gin-

En wij hoopten dat Hij was Degene Die Israël verlossen zou.

Lukas 24:21

gen. Markus zegt: "aan twee van hen", namelijk van die treurenden. Straks zullen zij zeggen dat de vrouwen wel gesproken hebben van het lege graf en van een verschijning van engelen die gezegd hebben dat Christus leeft. Zij zeggen ook: "Maar Hem zagen zij niet". Ze hebben blijkbaar de boodschap niet volledig gehoord, of ze zijn weggegaan voordat Maria Magdaléna de boodschap heeft gebracht. In ieder geval gaan ze bedroefd terug naar Emmaüs. Waarom zijn ze zo bedroefd?

Lukas schrijft dat ze op dezelfde dag, dat is de opstandingsdag van Christus, naar het kleine plaatsje Emmaüs op weg waren. Het ligt ongeveer tweeënehalf uur bij Jeruzalem vandaan. Onderweg hebben zij samen gesproken over alles wat gebeurd is. Ze hebben elkaar ook ondervraagd, zegt vers 15. Maar de réden van hun droefheid komt pas openbaar als Christus, Die Zich voor hen zo verborgen houdt, vragen gaat stellen. Opmerkelijk is dat toch. Opeens is Christus bij hen en trekt met hen mee op. Hij laat Zijn treurend volk niet aan zichzelf over, o nee. Maar Hij openbaart Zich ook niet direct. Daar gaat Hij plaats voor maken. Eerst zijn hun ogen gehouden, weerhouden door Christus' macht, zeggen de kanttekenaren, dat zij Hem niet kennen. Dat de Emmaüsgangers niet herkennen wordt blijkbaar niet veroorzaakt door Christus' andere ge-

daante, Zijn verheerlijkt lichaam. Het komt omdat Christus hun ogen gesloten houdt.

Wat komt hier het gewone handelen van de Middelaar openbaar. Wanneer een zondaar tot God wordt bekeerd, zal hij ook niet direct kennis hebben van de Middelaar. Hij leert zijn ellende kennen uit de wet Gods. Toch is het wél de bediening van de Middelaar.

De levendmaking van een zondaar is door Christus verdiend.

De bekering van een zondaar heeft het bloed van Christus gekost! En het is de Middelaar Die Zijn Sion de wet leert verstaan als kenbron der ellende, zegt onze Heidelbergse Catechismus. Zo komt er in een weg van ontdekking plaats voor de openbaring van de Middelaar.

Hier zijn twee mannen, Kléopas heet de ene, aan wie Christus is bekendgemaakt in hun leven. Uit hun antwoord, dat ze straks gaan geven, blijkt dat ze op Hem hebben gehoopt als de Verlosser van Israël. Je hoort er als het ware Psalm 130 in. De Psalm die gezongen heeft uit de diepten der ellenden. De Psalm die ook zong: "En Hij zal Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden".

Zo hebben zij op Hem hun hoop van verlossing gehad. Maar dat is nu voorbij: "Wij hoopten." Met het sterven van de Middelaar en Verlosser is al hun hoop vergaan. En geloven... dat konden ze niet.

En zie, daar is Christus bij hen! Hij stelt een vraag. Zo doet Christus dat zo vaak. Zo heeft Hij het ook gedaan bij de blinde Barthiméüs: "wat wilt gij dat Ik u doen zal". Natuurlijk wist Christus dat, als alwetend God.

Hij stelt zo'n vraag, opdat de nood openbaar komt en Hem wordt bekendgemaakt. Barthiméüs zei: dat ik ziende mag worden! En hier? Hij vraagt waar zij over spreken, wat ze verhandelen onder elkaar, waarom ze zo droevig kijken. Kléopas antwoordt: "Zijt Gij alleen een vreemdeling in Jeruzalem, en weet niet de dingen die deze dagen daarin geschied zijn?" En Christus vraagt dóór: welke? Wat heeft de Middelaar een geduld met zijn

Inhoud

- 1 Christus bij een treurend volk na Pasen
- 2 Psalmen of gezangen?
- 3 Stem uit het verleden
- 4 Een geloofstestament in Genève
- 5 Even maar...
- 6 Een bede- en boetedag (2)
- 7 Ben ik wel uitverkoren? (2)
- 8 De Proloog van Johannes (6)
- 8 Boekennieuws
- 9 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

droevig, hopeloos en ongelovig volk! En hoor!

Nu komt er uit wat ze samen bespreken. Nu wordt de nood bekendgemaakt. Het gaat over de dingen aangaande Jezus de Nazaréner, Welke een Profeet was. Dat is het eerste wat ze zeggen. Zó was Hij aan hen bekend geworden. Ze hebben Hem niet alleen gekend, zoals zovelen Hem benoemden in uitwendige zin: Jezus de Nazaréner. Nee, ze hebben Hem als Profeet gekend, Die hen heeft onderwezen. Ze hebben Zijn profetisch werk gekend: krachtig in woorden én in werken. Ze hebben gezien dat Hij en Zijn werk voor God konden bestaan. Ze wisten dat dit werk Zijn kracht heeft gedaan onder de mensen. Ja, als het om Zijn profetische bediening ging, dan konden ze daar wat van vertellen.

Het is echter zo anders gegaan dan zij dachten. Deze Profeet is overgeleverd door de overpriesters tot het oordeel

des doods. En dát verstonden ze niet. Christus, hun Profeet, zijn ze kwijtgeraakt aan de dood. Ze verstonden niet dat Zijn dood nu juist de verlossing betekende voor Zijn volk. En het is inmiddels de derde dag erna. O, ze zijn nu álles kwijt. Daarom zijn ze zo bedroefd. En nu is hen geboodschapt door de vrouwen dat Hij leeft! Maar die vrouwen hebben hen niet kunnen vertellen dat ze Hem hebben gezien: “maar Hem zagen zij niet”. De droefheid van deze discipelen strekte zich uit naar Zijn Persoon. En zolang Hij niet wordt gezien, zal hun droefheid niet verwisseld worden in geluk. Ach, Hij loopt bij hen, maar Hem zagen ze (nog) niet. Wat wordt het voor dit droeve volk noodzakelijk dat ze de Zone Gods als uit de hand des Vaders terugontvangen als de Levensvorst Die dood is geweest én die leeft!

Barneveld,

ds. D. de Wit

gemeente aan die gewend was zowel psalmen als gezangen te zingen. Daarom gaf hij aanvankelijk ook een gezang op. Maar dat gebeurde steeds minder. Op den duur stopte hij er helemaal mee.

Afscheiding

De invoering van de Evangelische gezangen in de Hervormde Kerk aan het begin van de 19^e eeuw was onmiskenbaar een van de twistpunten die leidden tot de Afscheiding. De Afscheidenen wilden de Dordtse liturgie handhaven.

Pas na veel discussie besloten de Gereformeerde Kerken in 1933 om het aantal gezangen wat uit te breiden. Daarbij ging het slechts om enkele tientallen. De psalmen behielden duidelijk de overhand. In de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt bleef dat patroon tot aan het eind van de vorige eeuw bestaan. Inmiddels is daar nu helaas ook het hek van de dam.

Overigens kan ook de psalmbundel op een onevenwichtige, om niet te zeggen verkeerde manier gebruikt worden. Zo bleek uit een onderzoek in de jaren tachtig dat 95 van de 100 meest gezongen psalmverzen in vrijgemaakte kerkdiensten behoorden tot de categorie lofpsalmen! Daarentegen waren de smee- en klaagpsalmen daar weinig in trek. Die keuze typeert heel duidelijk het geestelijk klimaat in dit kerkverband. Een geloofsblijheid zonder kennis van verlossenheid en schuld.

Het is de bedoeling dat de gezangbundel voor de hervormd-gereformeerde gemeenten niet minder dan 500 à 600 liederen gaat bevatten. Dat is niet niks. Te vrezen valt dat daarmee de

COMMENTAAR

Psalmen of gezangen?

Een aantal predikanten en anderen uit de kring van de Gereformeerde Bond zijn bezig met de samenstelling van een bundel gezangen voor de eredienst. In veel gereformeerde bondsgemeenten zou vraag zijn naar een dergelijke bundel. Men zingt daar nu ook al gezangen of overweegt dat te gaan doen.

Vroeger was juist kenmerkend voor deze kring dat men zich hield aan de Dordtse liturgie. Dat onderscheidde gereformeerde bonders van de confessionelen. In toenemende mate kiest men echter voor een verruiming van het liturgisch kader. Ook als het gaat om het afwijzen van vrouwelijke ambtsdragers, tot voor kort een ander kenmerk van de bonders, klinken tegenwoordig andere geluiden dan voorheen. Onmiskenbaar heeft het vertrek van de hersteld hervormden, nu tien jaar geleden, bijgedragen tot een gewijzigd klimaat in de kring van de Gereformeerde Bond.

Terughoudendheid

Nu zou het bepaald te ver gaan om te stellen dat het afwijzen van gezangen in de eredienst behoort tot de kenmerken van de ware kerk. Toch is er in de gereformeerde traditie sprake van een grote terughoudendheid op dit punt, al laat de Dordtse Kerkorde ruimte voor een klein aantal gezangen. Met name rond de kerstdagen worden die in de eredienst veelvuldig gezongen.

Overigens zingen wij wat meer gezangen dan de Dordtse synode destijds vrij gaf. De Morgen- en de Avond- en de Avondzang bijvoorbeeld. Drukkers van psalmboeken hebben die in het verleden toegevoegd. Daardoor hebben deze liederen, volgens ds. A. Moerkerken, onder ons gewoonterecht verkregen.

Bovendien kan men zich voorstellen dat in bepaalde situaties een rechtzinnig predikant wel eens wat toegeeft ten aanzien van de liturgie. Toen ds. P. Zandt een eeuw geleden predikant werd in Kamperveen, trof hij daar een

Dr. Abraham Kuyper: 'Gezangen verdringen altijd psalmen!'

psalmen steeds meer op de achtergrond zullen komen. Kuyper schreef een eeuw geleden al 'dat de invoering van gezangen schier overal ten gevolge heeft gehad, dat de psalmbundel daardoor verdrongen werd'. Dat valt nog steeds te constateren.

Diepe geestelijke inhoud

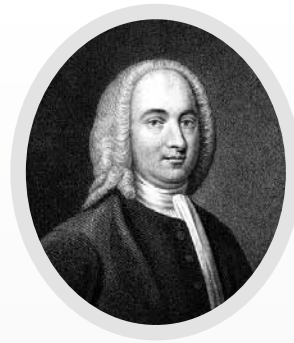
Nu zijn er uiteraard gezangen in soorten. Er zijn immers tal van gezangen met een voluit Bijbels karakter. Gezangen met een diepe geestelijke inhoud, die onder ons ook bekend en geliefd zijn. De ruimte ontbreekt hier om daaruit te citeren.

In het Bijbelboek der Psalmen heeft God ons een unieke schat aan liederen gegeven, die ook voor de gemeente van het Nieuwe Testament hoogst waardevol is.

Maar van de meeste gezangen en van tal van gezangbundels moet helaas wat anders gezegd worden. Zeker als we niet alleen letten op wat er in staat, maar ook op wat er niet in staat. In niet weinig gevallen is de boodschap half of heel arminiaans. De notie van Gods heiligheid en van Zijn recht ontbreekt. Gods genade is goedkope genade geworden, die algemeen verondersteld wordt. Over zonde en schuld en over Gods rechtvaardig oordeel wordt gezwezen.

Het is dan ook geen wonder dat het in hervormd-gereformeerde kring en ook in de Christelijke Gereformeerde Kerken, niet het meer bevindelijke en meer behoudende deel is dat om gezangen vraagt. De vraag naar gezangen staat meestal niet op zichzelf.

In het Bijbelboek der Psalmen heeft God ons een unieke schat aan liederen gegeven, die ook voor de gemeente van het Nieuwe Testament hoogst waardevol is. Er zal, zo zeggen de kanttekenaars, geen toestand van enig Christenmens 'kunnen bedacht of gevonden worden, waarin hij niet uit dit boek naar wens zou kunnen gediend zijn tot bevrediging zijner consciëntie en bevordering zijner zaligheid'. Daarbij is het de bede van de psalmdichter: 'Och of nu al wat in mij is, Hem prees'.

Ebenezer Erskine
1680-1754

Leraars zijn gezanten van het hemelhof

Zij worden gezonden om vrede te maken tussen God en mensen. Zij preken het Evangelie van vrede, en aan hen is het woord der verzoening opgedragen: 'Wij bidden u, alsof God door ons bade, laat u met God verzoenen.' Wij komen met de witte vredevlag van de hemel, tot een menigte oproerlingen, om u te verzekeren: op de eed van God, Die ons gezonden heeft, dat Hij geen lust heeft in uw dood, maar daarin, dat u zich tot Hem bekeert en leeft. Daarom roepen wij u toe: 'Bekeert u, bekeert u; want waarom zou u sterven?' Wij komen met de olijtak in onze mond, om u te laten weten dat de vloed van Gods toorn, die tegen het gehele menselijke geslacht was losgebroken, is ingehouden.

Dat Zijn toorn is afgewend door de dood en voldoening van Zijn eeuwige Zoon. Daarom heeft Hij, Die onze lippen geschapen heeft, ons opdracht gegeven om te roepen: 'Vrede, vrede, degenen die verre zijn.' Juist hiertoe is ons de bediening van de verzoening opgedragen, namelijk: 'Dat God in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende was, hare zonden haar niet toerekenende.' Helaas, hoewel wij de gezanten van de vrede zijn, mogen wij met het oog op de grote hoop van hoorders, dit woord wel toepassen: 'De boden des vredes wenen bitterlijk.' Waarom anders wenen zij, dan omdat de aanbidding van vrede van hun Meester verworpen worden, en dat de gezanten van de vrede mishandeld worden! Om deze reden volgen wij het voorbeeld van Christus, toen Hij de stad Jeruzalem zag, weende Hij over haar en zei: 'Jeruzalem, Jeruzalem, gij, die de profeten doodt en stenigt, die tot u gezonden zijn: och, of gij ook bekende, ook nog in deze uwen dag, hetgeen tot uw vrede dient.'

De evangeliedienaars zijn niet alleen gezanten van vrede, maar ook gezanten voor de handel. Wanneer er oorlog tussen volkeren is, dan staat de handel stil en die houdt op. Gelijk ons opgedragen is vrede te verkondigen, zo is ons ook bevolen u te zeggen, dat er een vrije handel op Immanuëls land is, en dat de handelsartikelen van dat hemelse land oneindig veel beter zijn dan alle rijkdommen, handelswaren, en alle gerief van deze tegenwoordige wereld.

Daarom komen wij u aanmoedigen om handel te gaan drijven, en roepen wij u van de spits van de hoge plaatsen toe, dat de markt van de hemel geopend is: 'O alle gij dorstigen! Komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt komt, koop en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk!'

Ebenezer Erskine

Een geloofstestament in Genève

'Houd moed en versterk uzelf, want God zal van deze kerk gebruikmaken en haar in stand houden, en Hij verzekert u dat Hij haar beschermen zal'. Met die woorden richtte Calvin zich op zijn sterfbed tot zijn Geneefse ambtsbroeders. Op 27 mei is het 450 jaar geleden dat de reformator overleed.

Met enorme kracht spuit de fontein uit het Meer van Genève omhoog. Op 140 meter hoogte waaiert de waterstraal voor de kust van de Zwitserse stad uit. De wind blaast de wolk dan deze, dan gene kant op.

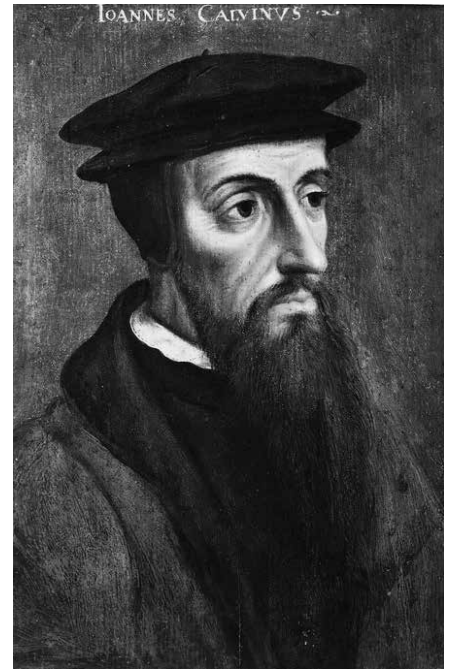
Zo krachtig was de invloed die vanuit Genève uitging ten tijde van de Reformatie en daarna: het gereformeerde gedachtegoed waaierte uit, dan de ene, dan de andere kant op. In deze stad gaf de grote reformator theologisch onderwijs, doordacht hij de gereformeerde leer en verzond hij onnoemelijk veel brieven. Zijn geschriften hadden gezag en kregen een zegenrijke uitwerking, wereldwijd.

Calvin heeft bijna de helft van zijn leven in Genève gewoond. Een gedenksteen herinnert aan de plaats waar zijn woonhuis stond: aan de Rue de Chanoines (de straat die nu naar hem genoemd is: Rue Jean-Calvin). Wie verder omhoog loopt, komt bij de St. Pierre, de kerk waar Calvin vaak heeft gepreekt. Het interieur, gezuiverd van de roomse beelden dienst, is heel eenvoudig gebleven. Er staat een stoel die van Calvin geweest zou moeten zijn, maar dat is dubieus.

Het museum naast het kerkgebouw vertelt de geschiedenis van de kerkhervorming. Op deze plaats stond vroeger een klooster waarin menige kerkelijke vergadering is gehouden, ook de vergadering waarin de burgers van Genève op 21 mei 1536 voor de Reformatie kozen.

Fragmenten uit Calvijns werk klinken in het Auditorium aan de andere kant van de kerk. In dit gebouw gaf de reformator colleges.

In een park staat het Reformatiemonument dat in 1909, vier eeuwen na

Op 27 mei is het 450 jaar geleden dat de reformator Johannes Calvin overleed.

Calvijns geboorte, werd gebouwd: 100 meter lang, 10 meter hoog. In het midden staan beelden van Calvin, Farel, Beza en Knox. Alle vier werkten ze in Genève.

De smeekbede van Farel

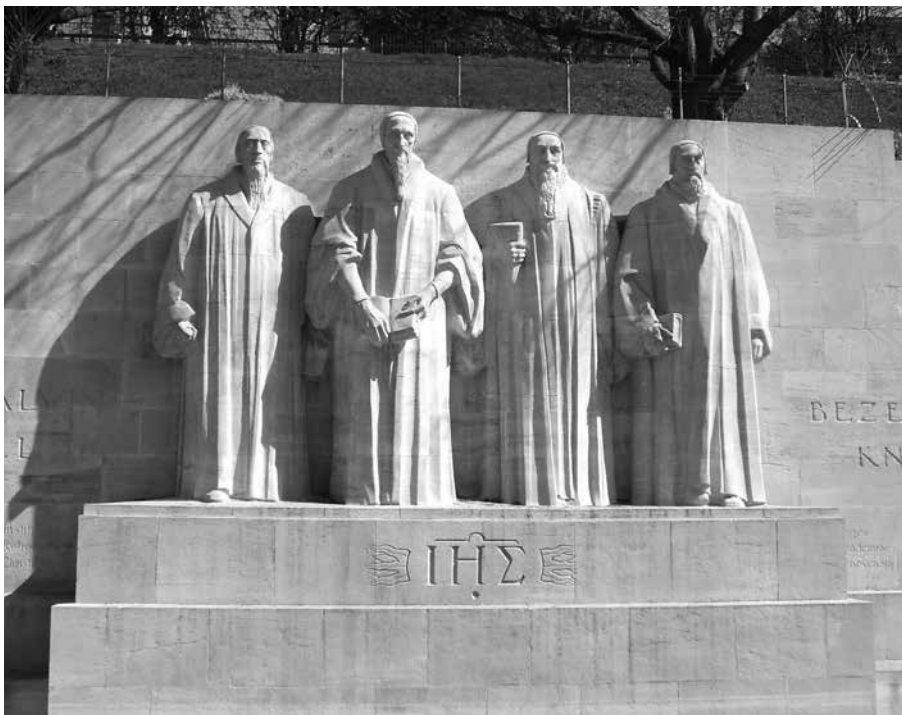
Johannes Calvin vestigde zich aanvankelijk tegen wil en dank in de stad waar hij uiteindelijk zoveel invloed kreeg. In juli 1536, op doorreis naar Straatsburg, vroeg Guillaume Farel hem in Genève te blijven. De schrijver van de Institutie, amper 27 jaar oud, zou er van grote betekenis kunnen zijn. Hij had veel bezwaren, maar nadat Farel hem indringend op zijn verantwoordelijkheid aansprak, wist Calvin dat de Heere hem hier een arbeidsveld wees.

Samen met Farel nam hij de Reformatie ter hand. Roomse elementen werden uit de eredienst verwijderd. De Woordverkondiging kwam centraal te staan. De bevolking werd dringend opgeroepen tot een Bijbelse levenswandel.

Calvin werkte 25 jaar in Genève. De jaren 1538-1541 bracht hij door in Straatsburg, na een conflict met het Geneefse stadsbestuur over de kerkelijke tucht. Tijdens die verbanningsperiode trouwde hij met Idlette de Bure.

Gaan in gehoorzaamheid

De reformator mocht naar Genève terugkeren toen kardinaal Sadoleto de stad probeerde terug te winnen voor de Rooms-Katholieke Kerk.

In een park staat het Reformatiemonument dat in 1909 werd gebouwd. In het midden staan beelden van Calvin, Farel, Beza en Knox.

Calvijn zag tegen die terugkeer op, maar wist zich opnieuw naar Genève geroepen. Aan Farel schreef hij: 'Ik breng mijn hart aan de Heere ten offer. Ik heb mijn geest gevangen gegeven in gehoorzaamheid aan God'.

Sommige mensen dachten dat hij in zijn eerste preek wel vol verwijten zou zijn richting het stadsbestuur dat hem had weggejaagd. Maar niets van dat alles: hij pakte de vervolgstoffen weer op en ging gewoon verder waar hij drie jaar eerder gebleven was.

Calvijn, op 39-jarige leeftijd weduwnaar geworden, verteerde zijn krachten in de dienst des Heeren. Dag aan dag legde hij zich toe op prediking en onderwijs. Hij schreef Bijbelcommentaren en verdedigde de gereformeerde leer tegen ketterijen. Tijdens een ziekteperiode werkte hij op bed

aan een heruitgave van de Institutie. De predikantsopleiding die hij in 1559 stichtte, trok studenten uit grote delen van Europa. De straat waaraan de academie begon, is later naar de eerste rector genoemd: Rue Theodore de Beze. Toen Calvijn in 1564 stierf, waren er zo'n 1500 studenten.

Testament

De reformator werd maar 54 jaar. Ondanks een zwakke gezondheid heeft hij bijzonder veel werk verzet. Tijdens zijn laatste les, op woensdag 2 februari 1564, legde hij Ezechiël 20 uit. Vier dagen later hield hij met grote moeite zijn laatste preek.

Vijf weken voor zijn overlijden liet hij in zijn testament vastleggen: 'Eerst dank ik God, dat Hij medelijden met mij heeft gehad en mij uit de afgrond

van de afgodendienst heeft getrokken om mij tot het licht van het Evangelie te brengen en mij deel te geven aan de zaligmakende leer; wat ik niet waard was. Hij heeft mij verdragen met al mijn fouten en zwakheden, waarmee ik honderdduizendmaal verdiend had door Hem verworpen te worden. En nog veel meer: Hij heeft Zijn genade zo ver uitgestrekt dat Hij mij en mijn arbeid gebruikt heeft tot bevordering en verkondiging van de waarheid van Zijn Evangelie. Zo verklaar ik dat ik leven en sterven wil in dit geloof en dat ik geen andere hoop of verwachting heb dan deze, dat God mij uit genade aangenomen heeft'.

Scherpenzeel,

L. Vogelaar

Even maar...

Samenbinders

De naam van ons kerkelijk weekblad is ontleend aan Zacharia 11 vers 7: '...en Ik heb Mij genomen twee stokken; de één heb Ik genoemd Lieflijkheid en de andere heb ik genoemd Samenbinders; en Ik heb die (slacht)schapen geweid...' En in vers 14 lezen we tot waarschuwing: 'Toen verbrak ik Mijn tweede stok Samenbinders...' Rond 500 voor Christus moet de profeet Zacharia de woorden van God aanschouwelijk maken door spullen van een herder te nemen, een jas, een tas en stokken. Hiermee moet hij verduidelijken wat hij met woorden preekt. De Heere dreigt namelijk de kudde te verlaten. Omdat men walgt (vers 8b) van de goede Herder. Dat is het ergste kwaad! De kudde zal overgegeven worden aan ontrouwe herders. Zonder herdershart. Dat zijn geen herders, maar veehandelaars. Zij zijn eropuit om zichzelf te verrijken. Ze willen er zelf beter van worden. De kudde is er voor hén, niet zij voor de kudde. Met vrome woorden durven ze nog te zeggen, dat 'de Heere ze rijk maakt' (5m). Het zijn geen herders maar

heersers. Wee als dit soort 'herders' de kudde moet leiden! Het gevolg zal zijn: 'Wat sterft dat sterve...' (9m). Dan wordt de herdersstaf met de naam 'lieflijkheid' verbroken. De Psalmen verstommen: 'Hoe lieflijk zijn mij Uw woningen, o HEERE der heerscharen...' (Psalm 84) wordt niet meer ervaren. De lieflijkheid des Heeren wordt daar niet meer aanschouwd (Psalm 27). 'De lieflijkheid des Heeren onzes Gods' (Psalm 90) is dan niet meer over ons.

Maar ook de tweede herdersstaf 'samenbinders', eendracht, eenheid wordt dan verbroken vanwege deze herderspraktijken. Liever gezegd, de praktijken van de veehandelaars. De broederschap tussen Juda en Israël wordt verbroken. Men maakt zich niet slechts los van Davids huis, maar ook van Davids Zoon en Davids Heere. De geestelijke eenheid in de goede Herder wordt gemist. De teerheid van het gemeenschapsleven rondom Hem. De ootmoed van het dagelijks bediend worden uit Hem, zonder Wie we niets kunnen. Wanneer er gevraagd wordt in vers 12: welke waarde heeft de

Christus voor u? Dan is het antwoord: dertig zilverlingen, 120 penningen dus. De prijs van een slaaf. De waarde van Christus is eigenlijk een spotprijs. Hij wordt zo pijnlijk ondergewaardeerd, in de prediking en het pastoraat. Hij wordt niet op Zijn onschatbare waarde geacht. Dát is de oorzaak, dat de stok 'Samenbinders' verbroken wordt. Dan is de eenheid zoek. Dan verloopt de kudde. De herderlijke praktijken zijn schrijnend (16). Wee als de kudde in zulke handen valt!

Dus de naam Samenbinders ziet allereerst op de samenbinding aan de goede Herder en op de geestelijke eenheid in het Hoofd van het genadeverbond. Op de waarde die Christus in de praktijk heeft. Zullen we zuinig zijn op de stok Samenbinders? Zullen we smeken om bewaard te worden dat deze verbroken zal worden? 'En alzo hebben de ellendigen onder de schapen, die op God wachten, bekend dat het des Heeren Woord was' (vers 11b). Hoort u daar ook bij?

v. A.

Een bede- en boetedag

De eerste bespreking op de synode

Op donderdagmiddag 10 oktober wordt het rapport "Kerk-zijn in een seculiere samenleving" uitvoerig besproken. In deze bespreking komt ook de eerdergenoemde instructie aan de orde.

Afgevaardigden proberen iets te verwoorden van hoe schokkend het is als op een rij wordt gezet hoe diep treurig het is gesteld in ons land. Wat zou het ons diep in het stof moeten doen buigen, want, ligt de schuld ook niet bij de kerk? Wijst de Heere in Zijn Woord ons niet aan dat, als de kerk van zijn plaats is, de oordelen die over de wereld gaan, tot persoonlijke schuld moeten worden?

Laten we bovendien onszelf niet vergeten, alsof wat er in de wereld gebeurt, ons als kerk niet raakt. Secularisatie is meer dan ontkerkelijking, het is een alleen gericht zijn op een leven voor het aardse, het hier en nu. Wij zijn, ook in de kerk, gesecculariseerde mensen in ons denken, in ons leven in deze Westerse samenleving. Hoe komt het - zo wordt gevraagd - dat schuld geen schuld is in het leven van Gods Kerk? Hoe komt het dat we wel wéten dat het schuld is, terwijl het ons toch niet werkelijk in de schuld brengt? Dit moet ons op de knieën

brenge met de bede of de Heere schuld ook tot schuld wil maken.

Ds. G.J.N. Moens schrijft in zijn synodeverslag in De Saambinder: 'Hier mogen de afgevaardigden elkaar een ogenblik in het hart kijken. Hier zitten eens even geen mensen die precies weten hoe het allemaal moet, maar mensen die met al hun dwaasheid voor de Heere niet kunnen wezen die ze zouden moeten zijn. Deze ogenblikken zouden we graag met onze kerkenraden willen delen'.

Unaniem wordt besloten om in al onze gemeenten een boetedag te houden en dat er op die boetedag ook een kanselboodschap zal worden voorgelezen.

Vervolgbespreking op de synode

Op de vervolgzitting van de synode, op 22 januari, ligt er een voorstel van het moderamen ter tafel met betrekking tot de te houden boetedag en de voor te lezen kanselboodschap. Duidelijk overheerst het gevoel dat schuld erkennen en schuld belijden voor de Heere een werk is dat wij als mensen niet tot stand kunnen brengen. Het is alleen de Heere Die oprecht in de schuld kan brengen. In het besef dat de Heere ook middellijk werkt en daarin mee kan komen, overheerst het oprechte verlangen om, onder biddend opzien tot de

Heere, een boetedag uit te schrijven. Een praktische vraag is wanneer zo'n boetedag gehouden zou kunnen worden. Hoewel ook gedacht wordt aan de jaarlijkse biddag, wordt toch gekozen voor zondag 11 mei. Dan kan op hetzelfde moment in alle gemeenten op de zondagmorgen de kanselboodschap worden voorgelezen en de prediking op die dag daarop aansluiten. Wat zou het een wonder zijn als de Heere erin meekwam en ons werkelijk in de schuld zou brengen. Zowel in de vorige bespreking alsook nu overheerst de verzuchting of de Heere in deze beslissing wil meekomen en het waarlijk een boetedag zou mogen worden.

Bij dit alles moge onze verzuchting zijn of de Heere het zou willen gebruiken tot inkeer en wederkeer tot de levende God'.

Brief naar kerkenraden

Er zal een brief uitgaan naar alle (emeritus) predikanten en kerkenraden waarin het besluit om een boetedag te beleggen, wordt uitgelegd. In deze brief lezen we: 'Nu de oordelen van God over ons land laag hangen vanwege de algemene verachting van Gods geboden en de vele uitbrekende zonden, past ons diepe verootmoediging voor Gods aangezicht. Ware verootmoediging kan alleen de Heere werken. Hij werkt echter ook middellijk. Daarom heeft de synode op 22 januari jl. besloten DV zondag 11 mei 2014 aan te wijzen als een dag van schuldbelijdenis en gebed. De bedoeling is dat dan in alle gemeenten op deze dag in de morgendienst een kanselboodschap wordt gelezen vóór het grote gebed en daarna vervolgens een preek wordt gehouden, dan wel een aangeboden preek wordt gelezen. In de middag- of avonddienst kan het thema van de dag terugkomen'. De brief wordt afgesloten met: 'Het moge de Heere behagen in de toorn nog des ontfermens te willen gedenken aan ons land, onze gemeenten en vooral ook aan onze jeugd. Bij dit alles moge onze verzuchting zijn of de Heere het zou willen gebruiken tot inkeer en wederkeer tot de levende God'.

(wordt vervolgd)

Rijssen,

ds. A. Schreuder

In alle gemeenten kan op zondagmorgen 11 mei de kanselboodschap worden voorgelezen en de prediking op die dag daarop aansluiten.

Ben ik wel uitverkoren?

De brochure, die steeds breder verspreid blijkt te worden, is bedoeld om vragen te beantwoorden. In de praktijk blijkt de brochure "Ben ik uitverkoren?" heel wat vragen op te roepen. Komt de boodschap van deze uitgave overeen met Gods Woord? Daaraan moet immers alles worden getoetst. Goede bedoelingen krijgen immers niet altijd een zorgvuldige uitwerking.

In het vorige artikel zagen we dat in de brochure bewust weinig te lezen is over soevereiniteit van God. Een zo'n wezenlijke zaak uit Gods Woord wordt overgeslagen. Dat is ingrijpend. Tijdens de Dordtse Synode hebben onze vaders Gods soevereiniteit van harte beleden en er niet over gezwezen. Ze spraken over het Gods 'gans vrij, rechtvaardig, onberispelijk en onveranderlijk welbehagen' (zie Dordtse Leerregels I,15, zie ook I,7 en II/IV, 7).

Balans

Waarom zwijgt de brochure over Gods soevereiniteit? In de verantwoording lees ik een antwoord. Jongeren die veel horen over Gods soevereiniteit denken namelijk 'dat alles van God afhangt. De balans is dan doorgeslagen naar de ene kant'.

Als ik het goed begrijp, moet het een geweldig probleem zijn als we denken dat alles van God afhangt. Dan slaan we blijkbaar door. Het moet tot gevolg hebben, zo lees ik verder, dat mensen 'vaak angstig en wanhopig, passief afwachtend of zelfs onverschillig' worden. Hier brak er iets bij mij. Paulus schreef in diepe verwondering en met innerlijke blijdschap: 'Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen' (Rom. 11:36). Alles hangt van God af. O wonder, ja, zo is het, en daarom ligt de zaligheid eeuwig vast in God. 'Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen'. O, dat vraagt inderdaad een heilig Amen. Wat een eeuwig wonder dat het van God afhangt. De balans doorgeslagen als we dat belijden? Wie kan dat toch zeggen. Het is de oorzaak dat vijandige Adamskinderen zalig kunnen worden!

Vastlopen

Nogmaals, zeker wil ik erkennen dat

er mensen vastlopen met de uitverkiezing. En ook wordt er misbruik gemaakt van dit leerstuk. Helaas wel. Ouderen beroepen zich op de uitverkiezing om rustig door te leven. Jongeren verschuilen zich achter de verkiezing om vast te houden aan een zondig leven, want als ik uitverkoren ben, kom ik er toch wel... Ernstig moet er tegen dit misbruik gewaarschuwd worden.

Alleen, het probleem van dit misbruik ligt niet in de leer zelf. Het diepste probleem ligt in onze zondeval (precies het punt waarover in de brochure vrijwel niets te lezen is). Daar scheurden we ons van God los. Nu staan we vijandig tegenover de hoge God. Vraag Gods kinderen eens wat de diepste oorzaak was toen ze vastliepen met de uitverkiezing. Met smart zullen ze belijden dat ze niet konden buigen onder Gods vrijmacht. Die opstand tegen Gods soevereiniteit laat een wond na die ze hun leven niet vergeten zullen.

Editie

Ondertussen is het wel een beetje lastig om over de brochure "Ben ik uitverkoren?" te schrijven. Immers, over welke editie hebben we het? De auteurs geven aan dat ze voortdurend proberen de inhoud te verbeteren of aan te vullen. Het corrigeren van een fout is natuurlijk altijd goed. Maar, de brochure blijkt flink herzien te zijn. Betekent dit dat de auteurs niet meer achter de inhoud van een vorige editie staan?

De eerste editie van de uitgave was bedoeld om geestelijk leiding te geven. De oorspronkelijke samensteller heeft 'jarenlang geworsteld' met de uitverkiezing. Dan zal de brochure niet op een achternamiddag samengesteld zijn. Dat kan ook niet, want het uitgeven van zo'n geschrift is een hele verantwoordelijkheid. Het wil een gids zijn op reis naar de eeuwigheid.

Toch stonden er in de eerste editie heel wat uitdrukkingen met een remonstrants karakter. Zonder schroom was er geschreven: 'De Heere Jezus stierf voor jouw zonden'. En: 'God is liefde en Hij houdt van jou'. Er was zomaar te lezen: 'De Heilige Geest be-

weegt ons tot bekering. Daarna is het aan ons om daar op te reageren'. Op de vraag of er geen uitverkiezing is, werd geantwoord: 'God is alwetend. Hij wist al voor de grondlegging der wereld wie Zijn Zoon persoonlijk als Redder en Verlosser zullen aanvaarden en wie niet'.

Het leek wel of de samensteller nooit had gehoord van de Dordtse Leerregels en de verwerping der dwalingen. Anders zou hij zich vast hebben geschaamd dat hij stuk voor stuk leerstellingen voorstond die door de Dordtse Synode waren veroordeeld.

Leiding

Naar aanleiding van deze kritiek hebben de betrokkenen bij de brochure, zo schrijven ze, gebeden om Gods wijsheid en leiding. Vervolgens is de tekst op een aantal punten aangepast. Dat heeft iets aantrekkelijks. Toch is het, vergeef me de uitdrukking, naïef. Wie een brochure schrijft die zo eenzijdig en zo slordig is opgesteld, zodat er een remonstrantse draad doorheen loopt, doet er goed aan om hem met schaamte terzijde te leggen. 't Was goed bedoeld, maar de poging mislukte. Nu is een aantal uitdrukkingen aangepast. De scherpe kantjes zijn er vanaf gehaald.

Heeft dit geleid tot een brochure waar we blij mee kunnen zijn? Nee, want de *fundamentele* fout was gemaakt door bewust te zwijgen over de zondeval, de doodstaat van de mens en Gods soevereiniteit. Zo'n fout wordt niet hersteld door enkele aanpassingen. Het wonder van vrije genade komt nooit echt tot zijn recht als er gezwezen wordt over de diepste bron ervan. De diepte van genade wordt niet geleerd zonder de ontzettende achtergrond van de zondeval.

(slot volgt)

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

De Proloog van Johannes

Genade voor genade

Uit Christus als de Fontein van troost en genade vloeit als het ware een machtige stroom van water des levens tot in het eeuwige leven. Daarom zegt de evangelist in vers 16: 'En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade.' De genade van rechtvaardigmaking, heiligmaking, heerlijkmaking en volkomen verlossing.

Wat heeft het de dierbare Zoon van God gekost om 'uit Zijn volheid' deze overvloedige genade te schenken aan verloren zondaren. Dat kostte hem Zijn bloed en leven.

'Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden' (vs. 17). Ten onrechte leest men vaak een tegenstelling tussen Mozes en Christus in deze tekst. De evangelist vergelijkt echter in deze woorden wet en Evangelie met elkaar.

Met de komst van Christus is de Wet niet vervallen, maar vervuld. De wet der tien geboden en de ceremoniële wet door Mozes gegeven spreken van de bedreiging met de eeuwige vloek tegen de overtreders: 'Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in het boek der wet om dat te doen.'

'Genade en waarheid is door Jezus Christus geworden'. Het Evangelie spreekt echter van genade en waarheid. Door de genade van Christus worden verloren zondaren verlost van de vloek van de Wet en aangenomen tot kinderen Gods door de vervulling van de beloften Gods, die in Christus Jezus ja en amen zijn. Augustinus merkt bij deze tekst op: 'De wet dreigde, maar redde niet; gebod, maar heelde niet; wees onze zwakheid aan, maar nam haar niet weg. Maar zij maakte klaar voor de Geneesmeester, die komen zou met genade en waarheid'. Mozes doodt, maar Christus maakt levend!

Het is opmerkelijk dat aan het eind van de proloog voor het eerst de Naam van 'Het vleesgeworden Woord' genoemd wordt: Jezus Christus. Zijn naam Jezus als Zaligmaker van zondaren, ge-

volgd door Zijn ambtsnaam Christus, gezalfd tot Profeet, Priester en Koning.

Slot van de proloog

Johannes, de evangelist sluit zijn proloog af met de woorden: 'Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard' (vs.18). Wanneer men het begin en het eind van de proloog met elkaar vergelijkt, blijkt er een nauwe samenhang te bestaan tussen die beide.

In het eerste artikel is er reeds op gewezen dat vers 18 de uitleg is van het eerste vers: 'In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God'.

Niemand heeft ooit God de Vader gezien. De Heere Jezus getuigt: 'Niet dat iemand den Vader gezien heeft dan Die van God is; Deze (de Zoon) heeft den Vader gezien'. Joh. 6:46. De verschijningen van God in het O.T. aan Abraham, Jacob, Mozes, Jozua e.a. zijn verschijningen, waarin de Zoon van God Zich o.a. in een menselijk lichaam heeft vertoond. Gen. 32:24 (kant.).

De onzichtbare God, Die in den beginne was, is niet de onbekende God gebleven. God de Vader heeft Zich

geopenbaard in Zijn Zoon. 'De eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is', heeft Hem ons verklaard. 'In de schoot des Vaders' is een menselijk beeld van de Goddelijke verborgenheid van de volmaakte en eeuwige liefde tussen de Vader en de Zoon. Calvijn zegt: 'Dus leert de evangelist ons, dat de Zoon met de Vader geweest is in de meest verborgen geheimen, opdat wij weten mogen, dat wij in het Evangelie als het ware het geopende hart van God hebben'.

De eniggeboren Zoon heeft van Hem getuigenis gegeven. Tijdens Zijn leven op aarde heeft Christus de werken van Zijn Vader uitgelegd en getoond in woord en wandel. 'Want al wat Ik van Mijn Vader gehoord heb, dat heb Ik u bekend gemaakt'. Joh. 15:15b. En 'Die Mij gezien heeft, heeft den Vader gezien'. Joh. 14:9.

Loflied

De proloog van het Evangelie van Johannes is beschreven in verheven, diepzinnige en beeldende taal. Het is een loflied op Jezus Christus, de Zoon van God, Die om de zaligheid van verloren zondaren is nedergedaald uit de hemel der heerlijkheid naar deze vervloekte aarde. Een loflied op de grootheid van Gods genade, Zijn vrijmachtig welbehagen in mensen uit eeuwige liefde.

Dit loflied op het Woord is geschreven, 'opdat gij gelooft dat Jezus is de Christus, de Zoon Gods, en opdat gij gelovende het leven hebt in Zijn Naam'. Joh. 20:31.

(slot)

H.I.Ambacht

W. den Hollander

BOEKENNIEUWS

N.a.v. "Lerenderwijs", Heidelbergse Catechismus voor kinderen, deel 1: "Geloof" (zondag 1 t/m 31), Andrea van Hartingsveldt-Moree; uitg. de Banier, Apeldoorn; lees- en leerboek ISBN 978 033604 195; 170 blz.; € 16,95; werkboek ISBN 9 789033 605 222; 135 blz.; € 7,50; tekstboek ISBN 9 789033 606 540; 72 blz.; € 7,50.

'De Heidelbergse Catechismus is van blijvende waarde om de manier waarop ze Gods Woord naspreekt. Daarom is het zo belangrijk dat ouderen er alles aan doen dit leer- en troostboek dicht aan het oor en hart van kinderen en jongeren te leggen'. Met deze woorden vermeldt de auteur van "Lerenderwijs", A.M.P.C. van Hartingsveldt-Moree, de aanleiding tot het schrijven van deze handreiking voor

ouders, onderwijzers, catecheten en predikanten.

"Lerenderwijs" omvat een lees- en leerboek, een werkboek en een tekstboek. Het lees- en leerboek kan worden gezien als handleiding bij het behandelen van de Catechismus. Elke zondag heeft dezelfde opbouw. Eerst wordt de tekst van de betreffende zondag weergegeven, in verschillende kleuren, waardoor hoofden en bijzinnen duidelijk worden. Ook worden, waar nodig, woorden vervangen en wordt van moeilijke woorden de betekenis vermeld. Voor kinderen, voor wie het leren van de letterlijke tekst te moeilijk is, zijn tien korte vragen en antwoorden opgenomen.

De leestekst is bedoeld als uitleg van de Catechismus, waarbij kan worden gedifferentieerd naar leeftijd. Tenslotte is bij elke Zondag een Bijbelgedeelte en een psalmvers opgenomen om de relatie tussen Catechismus en Bijbel te benadrukken. In een apart werkboek kan een en ander door de kinderen worden verwerkt. Het losse tekstboekje, waarin de letterlijke tekst van de Catechismus staat, maar ook de uitleg in eenvoudige woorden, is bedoeld als een brug tussen het 'oude taalgebruik' en het huidige, waardoor het doorgeven van deze rijkdom wordt bevorderd. Het formaat van dit boekje is zodanig dat het door de kinderen gemakkelijk kan worden meegenomen naar de kerk of de catechisatie. Door het gebruik van eenvoudige voorbeelden uit de praktijk van het dagelijkse

leven, brengt de auteur de betekenis van de Catechismus dichtbij. Een voorbeeld. In Zondag 4 zoekt de leerling een uitweg om van de schuld af te komen door te vragen: 'Doet dan God de mens geen onrecht dat Hij in Zijn wet van hem eist wat hij niet doen kan?' De auteur begint dan haar bespreking met boeven die een bank hebben overvallen en er met een vluchtauto vandoor gaan. Achterna gezeten, worden steeds andere vluchtwegen gezocht om maar uit handen van de politie te blijven. Zo proberen ook wij op allerlei manieren uit handen van God te blijven en zoeken vluchtwegen. Wij willen ons niet laten arresteren als een misdadiger.

"Lerenderwijs" is een goed hulpmiddel in gezin, school en kerk om de rijke inhoud van de Catechismus aan kinderen bekend te maken. Qua niveau is het mijns inziens met name geschikt voor kinderen vanaf ongeveer tien jaar.

Ook dit hulpmiddel kan, in afhankelijkheid van de Heere, tot een rijke zegen zijn. De auteur wijst in dit verband naar de gebeden vóór en ná de leer van de Catechismus, achterin ons psalmboekje, waarin aan de Heere gevraagd wordt: 'Geef ons ook Uw genade dat wij onze kinderen in Uw kennis en vreze, gelijk Gij ons bevolen hebt, onderwijzen'. Opdat het navolgende geslacht het weten zal. Van harte aanbevolen.

H.I. Ambacht,

H. Schipper

langstelling hebben voor dit onderwerp, zijn ook hartelijk welkom.

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS RIDDERKERK 1 FEBRUARI 2014

Ds. M. Joosse opent als consulent van de roepende kerk van Oud-Beijerland de vergadering op de gebruikelijke wijze en houdt een meditatie, die toegespitst is op Jesaja 50:1-3, met name deze woorden: "Is Mijn hand dan gans verkort geworden, dat zij niet verlossen kan, of is er geen kracht om uit te redden?"

De volgende zaken worden gememo-reerd:

Diaken C. Schipper (Puttershoek) was 40 jaar diaken en heeft een koninklijke onderscheiding gekregen. Organist A. van Heinsberg (Oud-Beijerland) was 25 jaar organist. Hij heeft inmiddels op 31 december als zodanig afscheid genomen. Diaken L. Rook (Zwijndrecht) was 40 jaar diaken: ruim drie jaar in Ridderkerk-Slikerveer en 37 jaar in Zwijndrecht.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld:

Ds. B. van der Heiden, preses; ds. M. Joosse en ds. G. Pater, assessoren; ouderling N.J. Teerds, scriba; ouderling A. van der Werf, quaestor.

Ingekomen is een brief Deputaatschap Emerituskas van de Gereformeerde Gemeenten, waarin het meedeelt dat het wegens geringe belangstelling geen landelijke bijeenkomsten meer organiseert voor emeritus predikanten en predikantsweduwen en vraagt of de classis en de gemeenten aandacht willen besteden aan de emeritus predikanten en predikantsweduwen wonend in de classis. Door onze classis wordt reeds aan dit laatste voldaan. Bij navraag blijken zij vanuit de gemeenten reeds aandacht te krijgen. Er zal geen bijeenkomst worden georganiseerd.

Op verzoek van de classis is er een voorstel geformuleerd voor een gezamenlijke avond voor ouderlingen en diakenen. Deze vergadering zal gehouden worden op maandagavond 12 mei 2014 te Ridderkerk; de inleiding zal worden verzorgd door ds. G.J. van Aalst over het thema: Pastorale zorg rondom het Heilig Avondmaal.

Het jaarrapport 2013 van de Raad van Advies Sirjon is ontvangen. Uit de rapportage blijkt dat de Raad van Toezicht niet bestaat uit vertegenwoordigers van het gehele gebied van Sirjon. Dat geldt wel voor de Raad van Advies. Hierover zal worden gecorrespondeerd.

De rapportage van "In de Gouwstraat" Rotterdam over 2013 is ontvangen.

Gevraagd wordt om verwevenheid van leden van de Commissie met andere in-

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Lisse en Woerden:

ds. W. Visscher te Amersfoort.

BEDANKT

Voor Berkenwoude:

ds. W. Visscher te Amersfoort;

Voor Hoogeveen en voor Zwijndrecht:

ds. G. van Manen te Elspeet;

Voor Kapelle-Biezeling:

ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;

Voor Lethbridge (Canada): ds. E.C. Adams te Corsica, South Dakota (VS);

Voor Puttershoek en Vlaarding:

ds. S. Maljaars te Middelharnis;

Voor Tholen: ds. A. Schot te Nunspeet;

Voor Urk:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom.

■ AMBTSDRAGERSCONFERENTIE CLASSIS DORDRECHT

De classis Dordrecht belegt op maandag 12 mei een ambtsdragersconferentie in de Bethelkerk van de Geref. Gemeente te Werkendam, Sigmondstraat 47. Aanvang: 19.30 uur.

Dhr. G. van Veldhuisen hoopt dan te spreken over: *'Psychische nood in de gemeente: ook uw zorg?!*

Ambtsdragers uit andere classes, die be-

stellingen te voorkomen. Vanuit de vergadering wordt opgemerkt, dat er een grote betrokkenheid vanuit de classis op dit werk is. Het is zeker de moeite waard om als kerkenraad een bezoek aan "In de Gouwstraat" te brengen.

Het jaarbericht Cedrah 2013 is eveneens ontvangen. Er kan gemeld worden dat een nieuwe bestuurder is aangetreden. Het werk mag gelukkig voortgaan en de bewoners voelen zich er thuis. Er wordt aan gewerkt om zoveel mogelijk de eigen identiteit te behouden. Vanuit de veranderende wetgeving staat de organisatie wel voor nieuwe vragen en uitdagingen. Daaraan wordt steeds in goed overleg gewerkt. De vergadering

spreekt de wens uit, dat de bezetting in het management continuïteit laat zien. De vele wisselingen zijn niet goed voor de organisatie. Het werk in Cedrah krijgt veel waardering vanuit de vergadering. Als afgevaardigden naar de Particuliere Synode op 17 april worden gekozen: de predikanten: G.J. van Aalst, B. van der Heiden, M. Joosse en A. Vermeij, en de ouderlingen: A. van Bochove, N.J. Teerds, A. van der Werf en F.J. Wiersma. Ouderling J. Schipper van de roepende kerk te Oud-Beijerland eindigt de vergadering met gebed.

N.J. Teerds, scriba

BERICHTEN

■ JEUGDBOND – JEUGDWERK-DAG "IN SPANNING"

Op **vrijdag 9 mei** organiseert de Jeugdbond een bijeenkomst voor alle jeugdwerkers, ambtsdragers en vrijwilligers. Werken met jongeren is mooi werk, maar je ervaart ook telkens een spanningsveld. Hoe kunnen we onze jongeren toerusten om staande te blijven in een samenleving die steeds minder rekening houdt met God en Zijn geboden? Hierover zullen we tijdens de Jeugdwerkdag, in een lezing door ds. L. Terlouw en diverse workshops over nadenken!

Locatie: Wartburg College, locatie Guido de Brès, Smeetlandseweg 127, Rotterdam. Eetbuffet van: 17.30-18.45 uur.

Graag aanmelden via www.jbagg.nl/inspanning

■ ZIN-IN 21+ IN MEI

In mei staan er weer twee interessante Zin-in avonden op het programma. **Zaterdag 10 mei** hopen we in **Sliedrecht** na te denken over het thema 'zoet of zuur'. **Zaterdag 24 mei** staan we in **Amersfoort** stil bij wonderen. Voor beide avonden geldt uiteraard dat er weer volop gelegenheid is om elkaar te ontmoeten met een hapje en een drankje. Kijk op de website www.jbagg.nl/+21 voor meer informatie. Beide avonden beginnen om 19.30 uur. De entree is € 5,-. **Locaties:** kerk Geref. Gemeente te Sliedrecht, Rondo 325.

Hoornbeek College Amersfoort, Utrechtseweg 230.

■ STUDENTENBIJENKOMST IN BEEKBERGEN

Op **vrijdag 16 mei** wordt in Beekbergen een bijeenkomst gehouden voor studenten uit de gemeenten Apeldoorn, Beekbergen, Deventer en Terwolde-De Vecht. Student W.A. Zondag houdt dan een interactief onderwerp over "Student en moederkerk; hoe houd ik de relatie vitaal?"

Locatie: kerk van de Gereformeerde Gemeente aan de Ruitersmolenweg te Beekbergen. We beginnen om half acht. Zou je, als je van plan bent te komen, een reactie willen sturen naar: h.folmer@solcon.nl

■ GESPREKSGROEP VOOR VOLWASSENEN MET ADHD

Helpende Handen is de vraag gesteld een gespreksgroep te starten voor volwassenen met ADHD.

Hieraan zal worden tegemoet gekomen. Voor deze groep is een vrijwillige gespreksleider getraind. **Donderdagmiddag 15 mei** wordt in Geldermalsen de eerste bijeenkomst gehouden.

Bent u of kent u iemand met ADHD die hiervoor belangstelling heeft? Kijkt u dan op onze website www.helpendehanden.nl/gespreksgroepen voor informatie en voorwaarden. Of neemt u contact op met consulent lotgenotencontact Inge van Hell op het landelijk bureau in Woerden, via w.vanhell@helpendehanden.nl of (0348) 48 99 70.

Van harte welkom!

■ ORGELCONCERT TE GOUDA

Orgelconcert met samenzang op **zaterdag 17 mei**, aanvang: 20.00 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b, met als organist Aart Bergwerff.

■ KOOR- EN SAMENZANGAVOND TE HEUSDEN

Koor en samenzangavond op **zaterdag 17 mei**, aanvang: 19.30 uur, in de Grote Kerk in Heusden, m.m.v. mannenkoor Tehillim en gemengd koor Vox Humana uit Dordrecht en Comt nu met Sangh uit Veen, organisten Jan Rozendaal en Jaap Boer en het Duo Virtuoso

Opening door ds. J. Schipper uit Leerdam. Collecte voor vakantieweken gehandicapten.

■ VERKOPINGEN

Krimpen aan den IJssel

Verkoop/rommelmarkt op **zaterdag 10 mei**, van 9.30-14.00 uur, in en rond de Sebakerk, Kon. Wilhelminaplein 1 te Krimpen a/d IJssel. Ook voor de kinderen is er van alles te doen.

De opbrengst is bestemd voor de Zending Geref. Gemeenten, Evangelisatie Rotterdam en Deputaatschap voor Israël.

Nijkerk

Verkoop/veiling, georganiseerd door de Geref. Gemeente te Nijkerk op **zaterdag 10 mei**, van 9.30-13.00 uur, in en om het kerkgebouw aan de Bagijnenstraat 3. Ook voor de kinderen is er van alles te doen. De opbrengst is voor de jeugdbondactie 'In het hart, in het oog'.

Rijssen

Verkoop, te organiseren door de vrouwenvereniging Dorcas-West te Rijssen op **zaterdag 10 mei**, van 10.00-13.00 uur, in de zalen en op het buitenterrein van de kerk van de Geref. Gemeente van Rijssen-West, Veeneslagen 107, aldaar. De opbrengst is voor Zending, Evangelisatie en Deputaatschap voor Israël.

Vlaardingen

Verkoop, te organiseren door de vrouwenvereniging Draagt elkanders lasten te Vlaardingen, op **zaterdag 10 mei**, van 10.30-15.00 uur, in de Johannes Calvijnschool, Claudius Civilislaan 30, aldaar.

■ MARKT TE WIJK EN AALBURG

Markt op **zaterdag 10 mei**, van 9.30-14.30 uur, op het terrein van de kerk van de Geref. Gemeente te Aalburg, Polstraat 6, Wijk en Aalburg. Ook voor de kinderen is er het een en ander te doen.

De opbrengst is voor de bouwkas van die kerkelijke gemeente.

■ JAARVERGADERING FEBE TE GOUDA

Jaarvergadering van Febe, vereniging van werkers in de gezondheidszorg, op **zaterdag 17 mei**, aanvang: 13.30 uur, in huize Winterdijk te Gouda, Winterdijk 8. Lezing door dr. K. Ruitenburg, hoofd raad van bestuur van De Schutse te Kesteren, over: "Agressie in de zorg". Ook niet-leden zijn hartelijk welkom.

■ ORGELWANDELTOCHT DOOR HISTORISCH DORDRECHT

Op **zaterdag 10 mei** organiseert de VOGG (Vereniging voor organisten van de Gereformeerde Gemeenten) een orgelwandeltocht door het historische stadscentrum van Dordrecht. Tijdens deze tocht worden de orgels in zes kerken gedemonstreerd. De tocht begint in de Wilhelminakerk aan de Blekersdijk 41. Aanvang: 9.45 uur. Het complete programma vindt u op www.kerkenmuziek.nl.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 4 MEI 2014

Aagtekerke 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. M. Karens; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Apeldoorn 10.00 uur ds. J.M. Kleppe en 15.00 uur ds. A. Schreuder; Arnhem 16.00 uur stud. H.A. van Zetten; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Beekbergen 19.00 uur (bev. ambtsdr.) ds. K. Boeder; Benthuizen 9.30 uur ds. J. Driessen en 18.00 uur ds. J.J. van Eckveld; Berkenwoude 19.00 uur (openb.bel.) ds. G. Clements; Bodegraven 15.30 uur ds. W. Harinck; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. J.W. Verweij; Boskoop 9.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Delft 10.00 en 16.00 uur stud. H. Brons; Deventer 18.30 uur stud. H.A. van Zetten; Dinteloord 10.00 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Dirksland 10.00 en 18.00 uur stud. P.D. den Haan; Ede 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Eindhoven 15.30 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur (H.D.) ds. G. van Manen; Enkhuzen 9.30 en 16.00 uur ds. A.J. de Waard; Enschede 10.00 en 15.00 uur stud. W.A. Zondag; Enter 18.00 uur stud. W.A. Zondag; Goes 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 18.00 uur stud. H. van der Heiden; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. J.S. van der Net; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 9.30 uur (H.D.) ds. H. Paul en 18.30 uur stud. H. Brons; Groningen 10.00 en 16.00

uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 uur ds. H. Hofman; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. G. Pater en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 14.30 uur stud. P.D. den Haan; Hilversum 19.00 uur ds. A. Schot; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Hoofddorp 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. A.J. Gunst; Hoogeveen 17.00 uur ds. J.M. Kleppe; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kapelle-Biezeling 16.30 uur ds. G.J.N. Moens; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Lelystad 10.00 en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 uur ds. M. Golverdingen; Meeuwen 9.30 en 15.00 uur ds. B.J. van Boven; Melissant 18.00 uur ds. C. Harinck; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. M. Mondria; Moerkapelle 9.30 (bev. ambtsdr.) en 18.00 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 uur kand. P.G. Heijkamp en 16.30 uur ds. J. Driessen; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. M. Mondria; Nieuwerkerk 9.30 en 15.00 uur stud. H. van der Heiden; Nieuwe-Tonge 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Nijkerk 9.30 uur stud. H.A. van Zetten en 14.30 uur ds. F. Mulder; Nisse 14.30 uur ds. J.W. Verweij; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Oosterend (Texel) 10.00 en 16.00

uur ds. A. Verschuure; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. H. Hofman; Oostvoorne 15.00 uur kand. P.G. Heijkamp; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Opperdoes 19.00 uur kand. P.G. Heijkamp; Oud-Beijerland 19.00 uur ds. L. Blok; Ouddorp 14.30 uur ds. J. van Belzen; Oude-Tonge 15.00 uur ds. S. Maljaars; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele en 19.00 uur ds. M. Joosse; Puttershoek 16.30 uur (openb.bel.) ds. B. van der Heiden; Rhenen 10.00 (H.D.) en 17.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur ds. W.J. Karels en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.00 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. W. Visscher; Rotterdam-Centrum 16.30 uur ds. H. Paul; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 17.00 uur ds. J. Mijnders; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. E. Bakker; Scheveningen 10.00 en 16.30 uur zie 's-Gravenhage; Sint Philipsland 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. M.J. van Gelder en 19.00 uur (H.D.) ds. A.A. Brugge; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 14.30 uur (H.D.) ds. K. Boeder; Tholen 10.00 en 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Tricht-Geldermalsen 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. P. Melis; Utrecht 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Veen 18.00 uur ds. B.J. van Boven; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaarding 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Vlissingen 18.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Waarde 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. G. Heijkamp; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Westzaan 19.00 uur ds. M. Golverdingen; Wierden 15.00 uur ds. J. van Laar; Woerden 18.30 uur ds. M.J. van Gelder; Wolphaartsdijk 9.30 uur ds. G.J.N. Moens; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. P. Mulder en 14.30 uur ds. L. Terlouw; Zwolle 9.30 uur ds. K. Boeder en 15.00 uur ds. G. van Manen

■ DINSDAG 6 MEI 2014

Berkenwoude 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Borssele 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds.

J. van Belzen; Hoofddorp 19.45 uur ds. F. Mulder; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Nisse 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Ooltgensplaat 19.00 uur ds. M. Mondria; Oostvoorne 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Oudemirdum 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rilland-Bath 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. G. van Manen; Soest 19.30 uur ds. L. Terlouw; Tholen 19.30 uur ds. G.J.N. Moens.

■ WOENSDAG 7 MEI 2014

Aalst 19.30 uur ds. P. Melis; Barneveld-Centrum 19.30 uur (H.D.) ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. A. Schreuder; Boskoop 19.30 uur ds. M.J. van Gelder; Brakel 19.30 uur ds. A. Schot; Dirksland 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Elspeet 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. W.J. Karels; Goudswaard 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Herkingen 19.30 uur ds. G. Beens; Hilversum 19.45 uur ds. G. Mouw; Hoedekenskerke 19.30 uur ds. A. Vermeij; Hoogeveen 19.30 uur ds. E. Bakker; Hoogvliet 19.45 uur ds. J. Schipper; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. S. Maljaars; Meeuwen 19.30 uur ds. W. Visscher; Poederloijen 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Puttershoek 19.30 uur ds. J. van Belzen; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. M. Karens; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Wageningen 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Woerden 19.30 uur (bidstond) ds. G. Heijkamp; Zwijndrecht 19.30 uur ds. C. Hogchem.

■ DONDERDAG 8 MEI 2014

Barneveld-Centrum 12.00 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; Kortgene 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Kruiningen 19.30 uur ds. A. Verschuure; Lisse 14.00 uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier; Marknesse 19.30 uur ds. F. Mulder; Naaldwijk 19.45 uur ds. C.J. Meeuse; Nijkerk 19.30 uur ds. G. Pater; Ouddorp 19.30 uur ds. G. van Manen; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J. van Belzen; Sprang-Capelle 19.30 uur stud. H.A. van Zetten; Tricht-Geldermalsen 13.30 uur (huw.bev.) ds. P. Mulder; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. J. van Rijswijk.

■ VRIJDAG 9 MEI 2014

Barneveld-Zuid 13.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Enter 13.30 uur (huw.bev.) ds. A.P. Baaijens; Kampen 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. IJsselstein; Krabbendijke 14.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen; Sint Annaland 13.30 uur (huw.bev.) ds. E. Bakker; Terwolde - De Vecht 14.30 uur (huw.bev.) ds. K. Boeder.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 4 MEI 2014

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alk-

maar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merkssem) 10.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat

105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Het Curatorium, de docenten en de studenten van de Theologische School van de Gereformeerde Gemeenten te Rotterdam hebben met droefheid kennisgenomen van het overlijden van mevrouw

A. Mulder- Kersseboom

echtgenote van onze vakdocent ds. P. Mulder

De HEERE, de Bron van troost en licht vertrooste en ondersteunde onze broeder Mulder, de kinderen en kleinkinderen in dit grote verlies. Hij heilige deze ernstige roepstem aan de harten van velen.

Namens het Curatorium: ds. J.J. van Ekeveld, *voorzitter*
ds. M. Karens, *secretaris*

Namens alle docenten en studenten: ds. A. Moerkerken, *rector*

Werkendam, april 2014

Luxe vakantiesuite in Rosedale, BC, Canada! Deze nieuwe suite is uitgerust met keuken, badkamer en wasvoorzieningen en biedt ruimte aan vier personen en een kind. Ruime speelmogelijken voor kinderen aanwezig. Voor meer informatie: info@buildworks.com of +1 (604) 793-3941

4 -6 p vakhuis **VELUWE** (Stroe)
Week 24-28 + week 30 nog vrij
Rust & ruimte 06-21420647
of mail molshoop@solcon.nl

Welk echtpaar wil van DV 2-9 augustus ons huis huren?
Met prachtig uitzicht, aan de door-
gaande weg in Kootwijkerbroek.
€ 275,-. Tel. 0342-443940.

De GEZELLIGHEID van de camping,
de privacy van een landhuis,
de luxe van thuis, Bergzicht, 8 pers.
www.zalmenhuis.nl,
06-51781723.
Bezet wk 32, 33, 35.

Te koop in Benthuizen.
Ruime, goed onderhouden
tussenwoning. 6 slaapkamers
grote tuin en dubbele berging.
Nieuwe keuken en CV installatie.
Loopafstand Kerk, school en winkels.
Tel. 06-23232334

Student TUE zoekt m.i.v D.V 1
Sept een kamer in (de buurt van)
Eindhoven. van Maandag t/m Vrijdag.
Tel. 0652046053 of
Mail: danielspaanderma@live.nl

Bruinisse (Zld) **Kom genieten
in onze luxe SAFARITENT!**
Verhuur stacaravans, ruime
kampeerplaatsen. Kijk op
www.dewelblok.nl / tel 0111-482523

Goeree Overflakkee, te huur vak.
woning (6 pers.) Landelijk gelegen.
Vanaf € 25,00/nacht.
Met de Pinksteren nog vrij!
Informeel naar de mogelijkheden /
foto's: 0187-669264 /
klaverzicht@gmail.com

Luxe fotokaarten
voor elke gelegenheid
Scherpe prijs voor uw eigen
vereniging en/of goede doel.
www.scheurfotokaarten.nl

Te huur luxe gastenverblijf in onze
tuin. Veel privacy, eigen terras.
2-3 pers. Nabij kerk, centrum.
Fietsen aanw. Valkseweg 8 Barneveld.
Tel. 0342-412663

Vakantiewoning, boerderij met
paarden. In **Sauerland** (Duitsland)
2 uur met de auto vanaf de Neder-
landse grens. Schitterende natuur.
Tel. 0049-2354 3293
www.hornbruch.de.vu

De allerleukste boerderijcamping
in de Betuwe:
DE VIJVERHOF in OMMEREN.
Rust, ruimte, gezelligheid,
mooie omgeving, kindvr, div act.
Huurcaravan 4 pers en 3 pers.
lets te vieren?
Kom naar de Vijverhof! Wij verzorgen
het graag voor u!
www.campingdevijverhof.nl
0344 601973

Kostadres aangeboden in
Kootwijkerbroek. Tel. 0342-443388

Alle nieuwe titels
www.deroeboeken.nl
078 - 6124081

begrafenisverzorging
Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda,
Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Voor het leveren en leggen van **na-
tuurstenen- en keramische vloeren.**
Alleen **eerste klas kwaliteit** en steeds
de **laagste prijs.** Tegelzetterbedrijf
J. Slingerland, 0184-611917.

Vakantie Oostenrijk:
Te huur: luxe Chalet en
Appartementen 2-9 pers.,
in omg. Saalbach-Hinterglemm /
Zell am See,
Info: 0180-322181 / 06-51166845

**Hauptwerkorgels
op maat**

noorlander
ORGELMAKERIJ

0318 - 89 02 02
www.orgelmakerij.com

T.H. Ruime 7-pers. chalet
op camping **De Wolfskuylen**
in **Drenthe.**
Tel. 0341-561699/ 06-23735516.

*** NIEUW: ERMELO ***
Betaalbare vakantie bungalow.
Met veel fiets- en wandel
mogelijkheden, op korte afstand van
het dorp. Geschikt voor
max. 6 pers. plus evt. baby.
Kijk snel op www.cottagehuren.nl
of bel: 0570-513944 / 0616546054

Vakantiewoning "Haus Irmgard"
Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)
± 25 km vanaf de moezel en
± 25 km vanaf de Rijn.
25 slaappleatsen, onderverdeeld in
div. appartementen.
www.hausirmgard.nl 0621291825

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoerisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

**Begrafenisverzorging
I. Janssen**

Dag en nacht bereikbaar op
0113 - 33 09 36
06. 53 23 73 20

*Dienstverlening in geheel
Zeeland*

www.begrafenisverzorging-janssen.nl
Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle

Wij verzorgen geen crematies

www.casafamiliasalland.nl
Voor een vakantie in eigen sfeer!
Eerste week van Juli!

Speciale seniorenvakantieweek
met georganiseerde activiteiten
en excursies.
Verblijf in een luxe bungalow van
alle gemakken voorzien! U kunt
zich afzonderlijk inschrijven voor
activiteiten en excursies.
Prijs bungalow bij 2 personen incl.
schoonmaak, huur linnengoed en
gemeentebelasting € 299,-
Kijk op onze site voor meer
informatie!

**Voordelig met het hele gezin
in eigen sfeer naar zon,
water en bergen?**

Voor €495,- all-in per week staat
uw stacaravan in Oostenrijk klaar.
Nederlandstalige kerkdiensten en
recreatieactiviteiten voor jong en oud.
Meer info www.es-vakanties.nl
of bel 055 3030083

Begrafenisonderneming

H. de Jongh

De Jongh

P.H. van der Leer
D.D.E. Mellieste

*Voor een waardige en stijlvolle
verzorging van alleen begravenissen.*

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611154
Waardenburg	0418 - 652039
Werkendam	0183 - 701017
Papendrecht	078 - 6412740

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

NIEUW!

Deel 35
W. Schippers

**DE HALF-
BROEDERS**

*Een afgedwaald
kind gered*

Hoe een moeder haar
pleegkind wegstuurde om
haar eigen kind voorrang te
geven in het bedrijf...

€ 13,95

Abonneeprijs: € 9,95

*Neem een abonnement en
spaar alle delen*

**TE KOOP (GEVRAAGD):
2e-HANDS THEOLOGIE**

vrijblijvend prijsopgave

www.ramshoorn.nl

UITGEVERIJ & BOEKHANDEL
De Ramshoorn

Lange Vorststraat 21 - **Goes** (0113) 22 19 09
Schutseshop - **Kruiningen** - sandralokerse@aol.nl

NIEUW
verschenen

Geb. 191 blz.
€ 14,90
(prijs is excl. verzendkosten)

Het eenzijdige Godswerk Ds. J. Karens

Op verzoek van velen is deze eerste bundel met 8 preken tot stand gekomen. Deze preken zijn in verschillende gemeenten in het land gehouden. Bij het lezen zult u ongetwijfeld de stijl en de inhoud herkennen van zijn prediking, zoals hij die meer dan veertig jaar mocht verkondigen in de gemeenten die hem hartelijk lief waren. Zó heeft u hem horen preken en zó spreekt hij nog in deze bundel. Wij bevelen u het boekje van harte aan! Het is onze wens dat deze preken gebruikt mogen worden tot opbouw van Gods Koninkrijk.

De opbrengst van dit boek is bestemd voor de nieuwbouw van het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Opheusden

Te bestellen bij:
A.J. Karens - Zijlstrastraat 1 - 4043 GL Opheusden
Tel. (0488) 44 20 31 - info@karens.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper J. Kooijman
010-458 31 12 0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

G.J. van der Vliet
begrafenisverzorging

- Begrafenissen in het hele land
- Geen crematies
- Persoonlijke begeleiding met zorg, respect en stijl

Boekweitweg 22, 5075 CP, Elspeet | 06 129 345 19 - 0577 49 28 30 | www.gjvandervliet.nl

Van Manen
timmerbedrijf

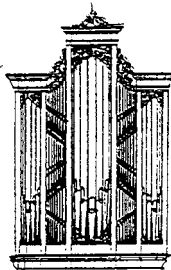
kerkbanken
bankstofferijng
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

Koeling in uw Kerk(gebouw)
Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

*Orgelmakerij
Boogaard*

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Boekhandel
De ZONNEBLOEM
Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Vakantie 2014 in ELSPEET?
Van harte welkom in één van
onze *luxe bungalows*:
www.vakantie-elspeet.nl

 Agathos

- Nette **hulp** bij het **huishouden** voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met **autisme**?
- Weer een **gezellige gezinsmaaltijd**?
- Hulp bij het **douchen** voor uw moeder door een bekwame verzorgende?
- **Mantelzorg**ondersteuning?

Agathos is een reformatorische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

**Ambtskleding
Herenkleding
Trouwkostuums**

Geerts
herenkleding

Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

VERHUIZERS MET MÉÉR INHOUD

Verhuizen? Kies voor de erkende vakspecialisten van **R. Vlot & Zn. of Kattenberg**. Voor particulieren, bedrijven, scholen en (zorg)instellingen; wij kunnen u compleet zorgeloos verhuizen!

VLOT EN KATTENBERG.
Specialisten van huis uit.

WWW.VERHUIZERSMETINHOUD.NL

verhuizingen
Kattenberg

Kattenberg Verhuizingen
033 - 465 67 75

MONDIAL MOVERS
R. Vlot & Zn Verhuizingen

R. Vlot & Zn. Verhuizingen
0184 - 61 61 66

 **ERKENDE
VERHUIZERS**

't Boekenhoekje

Het adres voor verantwoorde lectuur

Leesboeken

Theologische werken

Cadeau-artikelen

Kinderboeken

Verklaringen van

CD's

Bijbels

Bijbel, Catechismus e.a. Muziekcassettes

(Statenvertaling)

Levensbeschrijvingen

Bladmuziek

Psalmboeken

Diverse wenskaarten

Kom gerust eens snuffelen in onze gezellige winkel

Openingsdagen: dinsdag t/m vrijdag van 9.00 u. tot 16.00 u. zaterdag van 9.00 u. tot 13.00 u.
Goudenregenstraat 24 - 2906 CM Capelle a/d IJssel - tel. (010) 442 22 12 - privé (010) 451 28 82

SCHOONHOVEN ZILVERSTAD

JA, IK WIL...

EEN RIKKOERT RING GRATIS

SETPRIJS INCL.
DIAMANT € 1347,-

De voordeligste ring
GRATIS
U betaalt:

€ 719,-*

* Prijswijzigingen voorbehouden.

Huismerk: keuze uit meer dan 200 modellen.

UNIEKE TROUWRINGENGALERIE
met meer dan 1000 ringen!

Exclusief dealer van o.a.: Acredo, Aller, Colom, Desiree, Martinshof en Saint Maurice.

Alle overige merken 10% KORTING (m.u.v. Acredo)

HAVEN 1-13
SCHOONHOVEN
TEL. (0182) 38 26 51
BURG. ROOSSTR. 22
LEKKERKERK
TEL. (0180) 66 14 90
INFO@RIKKOERT.NL
WWW.RIKKOERT.NL

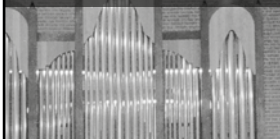
E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

ONESIFORUS
NEDERLANDSE STICHTING
VOOR CHRISTELIJKE HANDREIKING

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het verlenen van geldelijke steun aan, met name vanwege gemeedsbezwaren, in financiële moeilijkheden geraakte personen, gezinnen e.a.

Voor aanvragen en informatie:
Onesiforus, p/a Weegje 2, 3295 CT 's-Gravendeel.

Alle hulpaanvragen worden door een commissie
getoetst en besproken met de diaconie.

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk van giften, collecten en legaten.
U kunt uw bijdrage storten op:
NL36 RABO 0354 2210 00 of NL76 INGB 0004 1778 00
t.n.v. penningmeester "Onesiforus" te Stavenisse.

Bestuur: dr. W.J. op 't Hof (voorz.),
W.A. Barth (secr.),
C. Vos (penn.),
ds. A. den Hartog,
J.B. Philibert.

Comité van
aanbeveling:
ds. D. Heemskerck
ds. T. Klok
ds. J. Roos
A.A. Klein

Adviescommissie:
mr. drs. S. Visser
F. Bouman
D.C. van der Ploeg

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

**Bijdragen van medewerkers en boeken
ter recensie aan:**

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk)
en berichten aan:**

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:**

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Tegels... als geen ander

Vloertegels en wandtegels
Meer dan duizend soorten
Vakkundig advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
veel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

ANDANTE
- orgelcentrum -

Uw dealer van
Johannus Monarke Content Domus

*In onze winkel is een ruim assortiment
bladmuziek aanwezig (ook klavar).*

www.andanteorgels.nl

A. van Ostadelaan 35 VEENENDAAL, t. 0318 - 50 50 63, info@andanteorgels.nl

2014: MARTELAREN WERELDWIJD

Eén op de 120 christenen komt om
vanwege zijn/haar geloof!

Steun huisgemeenten in China

De Vervolgde Kerk verdient uw aandacht.
Bovenal uw gebeden.
1,2 miljoen christenen stierven in de achterliggende
jaren in China! Uw hulp is dringend nodig.

**Gedenk hen die in
gevangnissen kwijnen**

U kunt uw gift overmaken op
NL 02 INGB 0000 320 666
t.n.v. Stichting China

Stichting China
Veenendaal

Dank u.

Postbus 1150 | 3900 BD Veenendaal

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begravenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

**Rust en ontspanning in de
prachtige Eifel! Ruime apparte-
menten te huur. Inl.: 0049 6594
258990 en www.huizesolagratia.nl**

**Psychologenpraktijk
Brouwer**

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

**Hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen**

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out ·
depressie · faalangst · fobie ·
gedragsproblemen · identiteitspro-
blemen · lichamelijke spannings-
klachten · negatief zelfbeeld ·
onzekerheid · opvoedingsproble-
men · paniek · piekeren · PDD-
NOS · relatieproblemen · slaap-
problemen · somberheid · span-
ning · stress · syndroom van
Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:
T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

**Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv**

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
voor jong en oud, Voordeelboeken,
Tweedehands, CD's en bladmuziek.

**Reformatiorische
Psychologenpraktijk
Nederland**

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelijk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste hulp aan
kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek
(zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Voor meer informatie of aanmelding:
078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop
www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Wij openen

D.V. 1 mei in Sliedrecht, Kerkbuurt 30

Th. Boston **Berouw** van € 22,90 **VOOR € 6,95**

G. Voetius **Bron van troost** van € 15,90 **VOOR € 4,95**

P. White **Jungledokter en de geheimzinnige ziekte** van € 6,95 **VOOR € 2,95**

■ BIJBELS ■ THEOLOGIE ■ ROMANS ■ KINDERBOEKEN
■ CD'S ■ WENSKAARTEN ■ ISRAËLPRODUCTEN

Deze openingsaanbiedingen zijn alleen geldig van 1 t/m 10 mei

webshop: www.goedeboeken.nl

**Voor al uw
reformatiorische boeken** **goedeboeken**
Inkoop | verkoop | taxatie

Nieuw en tweedehands

Kerkbuurt 30 Sliedrecht T 0184-769003
Van Baerlehof 40 Hendrik-Ido-Ambacht T 078 6816867
E info@goedeboeken.nl